УДК 332

Мозговий Євген Валерійович
кандидат економічних наук,
асистент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
Mozgovyi Ievgen
Candidate of Economic Sciences,
Assistant at the Department of Entrepreneurship & Business Administration
O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

DOI: 10.25313/2520-2294-2024-7-10114

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

STRATEGIC DIRECTIONS FOR THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL ENTITIES

Анотація. *Вступ. У сучасних умовах глобалізації та стрімких технологічних змінах суб'єктів підприємництва стикаються з необхідністю постійного вдосконалення своїх стратегій для забезпечення конкурентоспроможності та стійкості на ринку. Стратегічний розвиток суб'єктів підприємництва відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки дозволяє не лише адаптуватися до нових викликів, але й ефективно використовувати можливості, що виникають внаслідок інновацій та ринкових змін.*

Мета. Метою статті є аналіз стратегічних напрямів економічного розвитку суб'єктів підприємництва з метою виявлення оптимальних шляхів підвищення їх конкурентоспроможності, ефективності та стійкості на ринку.

Матеріали і методи. Основою для інформаційно-методологічного забезпечення дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти, а також наукові й прикладні роботи вчених і фахівців, які досліджували теоретичні аспекти управління діяльністю суб'єктів господарювання та стратегічні напрями їх економічного розвитку. У ході дослідження були використані загальнонаукові методи системного підходу, аналізу та синтезу для оцінки бізнес-процесів, інтеграції нових технологій і методів управління в єдину концепцію, яка відповідає сучасним вимогам. Використання порівння застосовувалося для оцінки ефективності та конкурентоспроможності. Метод експертних оцінок застосовувався для визначення ключових чинників, що впливають на ефективність і стійкість суб'єктів господарювання, а також для розробки рекомендацій щодо підвищення їх конкурентоспроможності.

Результати. Стаття присвячена аналізу стратегічних напрямів економічного розвитку суб'єктів підприємництва з метою підвищення їх конкурентоспроможності та стійкості на ринку. Визначено, що сучасне підприємство потребує глибоких технологічних трансформацій для забезпечення сталого зростання і підвищення конкурентоспроможності в умовах глобальної економіки.

Особливу увагу приділено впровадженню цифрових інновацій та модернізації управлінських процесів як ключових чинників, спрямованих на досягнення цих цілей. Висвітлено важливість адаптації технологічних нововведень у контексті сучасних вимог та розвитку технологій. Досліджено, що ефективне управління суб'єктами підприємницької діяльності потребує інтеграції цифрових інформаційних систем, що охоплюють всі етапи діяльності підприємства.

Розроблено алгоритм використання внутрішнього економічного методу, що охоплює економічні процеси, елементи управління та завдання. Визначено ключові чинники підвищення ефективності функціонування та подальшого успішного розвитку бізнесу суб'єктів підприємництва. Представлено внутрішній економічний інноваційний метод, який забезпечує інформаційно-аналітичну підтримку діяльності підприємств.

Ключові слова: *суб'єкти підприємницької діяльності, управлінські рішення, стратегія, модернізація, цифрові інновації, конкурентоспроможність.*

Summary. *Abstract. Introduction. In the current conditions of globalization and rapid technological changes, business entities face the need for constant improvement of their strategies to ensure competitiveness and resilience in the market. The strategic development of business entities plays a key role in this process, as it allows them not only to adapt to new challenges but also to effectively seize opportunities arising from innovations and market changes.*

Objective. The purpose of this article is to analyze the strategic directions of economic development for business entities in order to identify optimal ways to enhance their competitiveness, efficiency, and resilience in the market.

Materials and methods. The basis for the informational and methodological support of the research comprised legislative and regulatory acts, as well as scientific and applied works by scholars and experts who studied the theoretical aspects of managing the activities of economic entities and the strategic directions of their economic development. Throughout the research, general scientific methods such as the systematic approach, analysis, and synthesis were used to evaluate business processes, integrate new technologies, and methods of management into a single concept that meets modern requirements. Comparative analysis was employed to assess efficiency and competitiveness. The expert evaluation method was used to identify key factors affecting the efficiency and sustainability of economic entities, as well as to develop recommendations for enhancing their competitiveness.

Results. The article is dedicated to the analysis of strategic directions for the economic development of business entities in order to enhance their competitiveness and resilience in the market. It is determined that a modern enterprise requires deep technological transformations to ensure sustainable growth and increase competitiveness in the context of the global economy.

Particular attention is paid to the implementation of digital innovations and the modernization of management processes as key factors aimed at achieving these goals. The importance of adapting technological innovations in the context of modern requirements and technological development is highlighted. It is researched that effective management of business entities requires the integration of digital information systems that encompass all stages of enterprise activity.

An algorithm for using an internal economic method, covering economic processes, management elements, and tasks, has been developed. Key factors for increasing the efficiency of functioning and further successful development of business entities are identified. An internal economic innovation method is presented, providing informational and analytical support for enterprise activities.

Key words: *business entities, managerial decisions, strategy, modernization, digital innovations, competitiveness.*

Постановка проблеми. Оцінка діяльності суб'єктів підприємництва свідчить, що стратегії спрямовані переважно на переорієнтацію ринку споживання, оновлення асортименту продукції залежно від появи нових видів сировини, збереження життєздатності бізнесу. Але навіть за таких умов їм доводиться вирішувати завдання забезпечення сталого зростання, підвищення продуктивності праці та збереження конкурентоспроможності продукції. Вирішення таких завдань можливе в контексті модернізації, яка передбачає глибокі технологічні перетворення в діяльності підприємств з позицій сучасних вимог до техніки та технологій.

Зміни, що склалися, викликали потребу в розробці нової концепції управління, яка повинна ґрунтуватися на принципах і механізмах, що діють у світовому економічному співтоваристві, та враховувати особливості попереднього розвитку та сучасного стану економіки держави, національну культуру та традиції підприємництва. Вирішення проблеми ускладнюється і тим, що бізнес представлений надзвичайно широкою різноманітністю підприємств, що відрізняються розмірами, організаційно-правовими та галузевими особливостями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню теоретичних аспектів управління діяльністю суб'єктів господарювання та обґрунтуванню стратегічних напрямів їх економічного розвитку присвятили свої роботи сучасні українські вчені: Безус А. М., Безус П. І., Сичова Н. В. [1], Сидорук І. С. [2], Вергал К. Ю. [3]. Проте, розвиток суб'єктів підприємницької діяльності вимагає здійснення подальших досліджень та узагальнення вже наявних підходів до управління в сучасних умовах.

Мета статті. Метою статті є аналіз стратегічних напрямів економічного розвитку суб'єктів підприємництва з метою виявлення оптимальних шляхів підвищення їх конкурентоспроможності, ефективності та стійкості на ринку.

Виклад основного матеріалу. Сучасне підприємство є системою, в межах якої працівники взаємодіють один з одним та реалізують як індивідуальні, так і колективні цілі. Система економічного управління має забезпечити аналіз інформації щодо кожного економічного показника та бізнес-процесу. Такі складові дозволяють здійснювати безперервний аналіз руху ресурсів та перехід їх з однієї категорії до іншої протягом операційного циклу. Побудова моделі економічного управління дозволяє проконтролювати повноту та замкнутість руху ресурсів суб'єкта підприємництва у процесі виконання основного операційного циклу [4].

У разі необхідності внести зміни у концепцію чи діючі процеси проявляється основна перевага системи, що містить у собі досвід сучасного ведення бізнесу. У ході проведення таких удосконалень можна дійти висновку, нові методи управління можуть бути реалізовані з використанням великих можливостей сучасних технологій.

Основою інтегрованої цифрової інформаційної системи економічного управління може бути комплекс взаємопов'язаних фінтехпродуктів, що використовуються для організації економічного управління. Такі системи, як правило, будуються за модульним принципом та охоплюють майже всі ключові процеси діяльності підприємства. Головне призначення даної системи — пошук взаємозв'язків між усіма відділами підприємства, а також створення інформаційного центру даних, який акумулює та надає всю необхідну інформацію про діяльність підприємства в цілому та в розрізі підрозділів.

Основною перевагою цифрових продуктів є те, що вони дозволяють здійснювати управління повним операційним циклом підприємства, що охоплює фази планування, виконання, контролю та аналізу всієї діяльності. Це дозволяє отримувати фактичні дані про діяльність підприємства з високим ступенем достовірності.

Зазначимо, що «система підтримки прийняття рішень орієнтована насамперед на задоволення потреб обліково-аналітичної інформації вищого адміністративного персоналу підприємства і, на жаль, її застосування вимагає додаткових матеріальних витрат, постійних консультацій, підвищення інтелектуального рівня відповідальних осіб, які приймають рішення» [5]. Отже, підвищення ефективності діяльності підприємства можливе лише у тому випадку, якщо управління процесами всіх ієрархічних рівнях буде узгоджено. Ця ситуація характеризується різнобічними цілями її учасників: від підприємництва — це власники, наймані працівники, від користувачів та управління — споживачі, постачальники, законодавчі органи, громадські організації. Перші зацікавлені у примноженні прибутку, оскільки від його величини залежить розмір вкладеного капіталу в розвиток та вдосконалення власної справи, привабливість для інвесторів та сума безпосередніх доходів працівників, які вони одержують у вигляді заробітної плати, премій, надбавок, а також створення сприятливих умов праці. Для других сферою інтересів є не сам прибуток, а його діяльність, торгова, рекламна та збутова програми, продукт, який він реалізує, його якісні параметри та ціна реалізації, система знижок та сервісні послуги для клієнтів.

Заходами підвищення ефективності діяльності підприємства є економічні інструменти. Однією з причин зниження рентабельності господарської діяльності може бути те, що керівники віддають пріоритет нарощування кінцевих результатів роботи, оминаючи соціальні аспекти діяльності. У зв'язку з цим відсутній логічний взаємозв'язок комерційних та некомерційних критеріїв задоволення всіх зацікавлених сторін (насамперед споживачів, постачальників, інвесторів), створюється дисбаланс у плануванні фінансових (комерційних) та нефінансових (некомерційних) показників.

Основну увагу у процесі формування та реалізації діяльності має бути приділено не стільки показникам зростання суб'єкта господарювання, скільки показникам його розвитку [6].

Одним із сучасних методів, який доцільно використовувати для аналізу економічної роботи та підвищення ефективності діяльності субєкту підприємництва, є внутрішній економічний інноваційний метод на основі використання цифрових управлінських технологій [7].

Говорячи про необхідність впровадження у виробництво системи цифрових інноваційних програм, її зв'язку з виробництвом, наголосимо на необхідності вдосконалення традиційних фінансових моделей. Така модель повинна поєднувати в собі традиційні фінансові показники діяльності з нефінансовими показниками. Система показників, що використовується в цифрових продуктах, розглядається не лише як оцінна система, а й як складова стратегічного управління та ефективний інструмент поширення інформації.

Цифрові продукти сприяють суб'єктам підприємництва вирішити дві ключові проблеми: ефективно оцінювати результати діяльності та реалізувати стратегію. Слід звернути увагу на те, що у діяльності суб'єктів підприємництва, крім показників, що характеризуються за кількісною та грошовою ознаками, існує необхідність використання та удосконалення якісних показників, що дають додаткову характеристику товарам та послугам.

Регулювання діяльності слід здійснювати через характерні функції, які поєднують фінансовий результат із системою управління та спираються на цифрові технології. Розроблений внутрішній економічний інформаційно-цифровий підхід до вдосконалення діяльності суб'єкта підприємництва наведено на рис. 1.

Алгоритм використання внутрішнього економічного методу на підприємстві охоплює:
– економічні процеси (1);
– елементи управління (2), що мають функціональний зв'язок з процесами;
– завдання (3), які полягають у інформаційно-аналітичному забезпеченні діяльності, регулюванні економічних рішень.

Усі складові цього підходу забезпечують економічний розвиток суб'єкта підприємництва.

Внутрішній економічний інформаційно-цифровий підхід є сукупністю економічних процесів, їх елементів і завдань, сформований для інформаційно-цифрового аналітичного забезпечення діяльності на основі використання зовнішніх та внутрішніх даних, з урахуванням загальних та специфічних вимог, властивих суб'єкту діяльності та спрямований на досягнення його економічного розвитку.

Невирішеними питаннями щодо інформаційно-цифрового забезпечення діяльності підприємств залишаються наступні:
– у сучасних умовах вартість, структуру та якість послуг, заснованих на попередніх результатах, необхідно підбивати до певного рівня, який буде враховувати проблеми або можливості, що виникають у сфері відносин зі споживачами, якість послуги або роботу трудового колективу;
– позитивні фінансові результати попередніх періодів можна використовувати для прогнозування майбутніх фінансових показників з урахуванням певних змін (інфляційні процеси, зовнішні та внутрішні чинники);
– необхідно враховувати, що функціонування сучасного суб'єкта підприємництва характеризується

Рис. 1. Роль внутрішнього економічного інформаційно-цифрового підходу у вдосконаленні діяльності суб'єкта підприємництва

Джерело: власна розробка

значною кількістю специфічних функцій, які відрізняються від інших підприємств;
- управління відносинами із споживачами продукції потребує удосконалення;
- недостатність використання інформації про фінансові показники для прийняття рішень;
- в управлінні підприємством недостатньо враховується вплив таких факторів діяльності підприємства: якість послуг, кваліфікація та мотивація персоналу, взаємини з клієнтами, своєчасне надання послуг, збереження частки ринку, формування та збереження клієнтської бази, рівень обслуговування споживачів.

Одним із найважливіших елементів управління економічним розвитком є формалізовані процеси, які на основі ключових показників ефективності дозволяють формувати завдання для підрозділів та їх співробітників, планувати роботу щодо їх досягнення, оцінювати результати цієї роботи та вносити відповідні корективи. Використання цифрових програмних продуктів набуває все більшого поширення та спрямоване на ефективну зміну всіх систем показників для досягнення ефективного результату [8].

Реалізація напрямів тривалого економічного зростання та інноваційного розвитку можлива лише у разі наявності інструментарію грошово-кредитної, валютної, бюджетно-податкової політики, здатного ефективно впливати на поведінку самостійних суб'єктів господарювання, кожен з яких діє, виходячи із власних економічних інтересів та стратегічних завдань [9].

Такі зміни у завданнях функціонування підприємства, його виробничих процесах, структурі та управлінській культурі в одних випадках можуть відбуватися цілеспрямовано, в інших — носять неформальний та адаптивний характер у результаті реакції на поточні події. Таким чином, суб'єкт підприємництва оперативно пристосовується до зовнішнього середовища шляхом модифікації своєї поведінки у бізнесі. У умовах успіх бізнесу визначається оперативністю і точністю реакцію зовнішні зміни (табл. 1).

Ключовим фактором підвищення ефективності та взагалі подальшого успішного розвитку бізнесу стає ефективне планування та прогнозування. Зазначені тенденції підтверджують необхідність визначення обґрунтованих напрямів економічного розвитку підприємств, комплексного використання засобів дослідження формування, розвитку та управління діяльністю підприємств [10].

У сучасних умовах господарювання суб'єкти підприємництва залежно від діяльності використовують відповідні методи підвищення ефективності та досягнення економічного розвитку. Необхідність

Таблиця 1

Внутрішній економічний інноваційний метод як елемент управління економічним розвитком суб'єкта підприємництва

Процеси	Сутність
Формалізовані	Формування завдань для підрозділів та їх співробітників, планування роботи їх досягнення, оцінювання результатів цієї роботи та внесення відповідних корегувань
Неформалізовані (адаптивні)	Реакція на поточні події: оперативність, використання цифрових програмнихі продуктів, точність рішень

Джерело: узагальнено автором на основі [1]

підвищення ефективності діяльності спричинена постійним розвитком бізнесу. Тому для вирішення зазначених питань пропонується методичне обґрунтування підвищення економічного потенціалу підприємств, яке подано у табл. 2.

Методичне обґрунтування полягає у:

1. *Визначенні актуальності питань підвищення ефективності підприємства.* Підвищення рівня економічного розвитку підприємства характеризує комплексне відображення кінцевих результатів використання засобів виробництва та робочої сили за певний відрізок часу. Отримання економічного ефекту ґрунтується на вирішенні підприємством питань зниження собівартості товару та послуг.

2. *Аналізі методів підвищення економічного розвитку.* Ці методи досліджувалися багатьма вченими, які поділяли їх на: економічні (матеріальна відповідальність, ціноутворення, регулювання, стимулювання, податки); соціально-психологічні (реалізують мотиви соціальної поведінки людини); адміністративно-правові (законодавчі акти, інструкції, положення, накази та розпорядження); методи

Таблиця 2

Методичне обґрунтування підвищення економічного потенціалу суб'єктів підприємництва

Методичне обґрунтування, рекомендації	Основні характеристики методичного обґрунтування та рекомендацій
Визначення актуальності підвищення ефективності підприємства.	Актуальність питань підвищення економічного розвитку підприємства полягає у необхідності досягнення його ефективності
Аналіз методів підвищення економічного розвитку підприємств	Методи поділені на: економічні (матеріальна відповідальність, ціноутворення, державне регулювання, стимулювання, податки); соціально-психологічні (реалізують мотиви соціальної поведінки людини); адміністративно-правові (законодавчі акти, інструкції, положення, накази та розпорядження); методи керування діяльністю підприємств
Дотримання послідовності економічного розвитку підприємства	Першочергові дії визначають аналізований та прогнозований періоди, обґрунтовують загальну схему поточного та форсайт-планування. Подальші — деталізують та поглиблюють первинні
Визначення основних елементів методичних підходів до підвищення економічного розвитку підприємства	Алгоритм визначення основних елементів: – оцінка фінансової діяльності підприємства; – розрахунок та оцінка динаміки фінансових коефіцієнтів; – оптимізація, складання та коригування структури прогнозного балансу та звіту про фінансові результати; контроль та регулювання витрат; – оцінка податкового навантаження та оптимізація оподаткування підприємства; – економічна діагностика підприємства за інвестиційної діяльності
Реалізація методичного обґрунтування підвищення економічного розвитку підприємства	Забезпечення економічного розвитку підприємства за допомогою регулювання сукупного впливу таких факторів: – процес методичного обґрунтування підвищення економічного розвитку поділяється на початковий, робочий та заключний етапи; – підвищення ефективності кожного продукту, що є основою економічного розвитку суб'єкта підприємництва
Використання методичного обґрунтування у вирішенні завдань щодо підвищення ефективності процесів діяльності підприємства	Удосконалення внутрішніх процесів діяльності підприємства орієнтоване на вирішення таких завдань: – запровадження та постійне коригування інфляційних коефіцієнтів; – відмова від інвестиційних програм із тривалими термінами окупності; – коректне скорочення податкових та прирівняних до них платежів шляхом раціонального використання коштів.

Джерело: узагальнено автором на основі [3]

управління діяльністю підприємств. Поєднання цих методів дає можливість створювати необхідні засоби для використання їх для ефективного управління підприємством загалом та його показниками в окремих випадках.

Обґрунтуванням підвищення економічного розвитку підприємства є необхідність поєднання ефективного планування та управління як заходів, які стануть факторами його економічного розвитку, виконавцями яких будуть відповідні групи в основних структурних одиницях підприємства.

Підвищення ефективності управління діяльністю підприємства неможливо провести не оцінюючи зміни доходів, витрат на створення продукту — важливих джерел зростання прибутку та рентабельності діяльності. Тому дослідження способів оцінки діяльності підприємства необхідно проводити на основі аналізу цих параметрів кожного продукту. Така робота полягає у визначенні нових факторів їхнього впливу на ефективність діяльності суб'єкта підприємства:

1. *Визначення послідовності заходів для підвищення економічного розвитку підприємства.* Першочерговими діями на шляху вирішення цього питання є обґрунтування загальної схеми поточного та перспективного планування. Подальші дії в управлінні та організації діяльності підприємства деталізують і заглиблюють первинні та включають:

– аналіз внутрішньої ситуації на підприємстві та у зовнішньому середовищі;
– визначення факторів, які можуть мати найбільш позитивний вплив;
– вибір стратегії та тактики конкуренції;
– оцінку ризиків та пропозиції щодо їх зниження;
– визначення загальних та специфічних факторів функціонування підприємства;
– оцінку використання ресурсів, необхідних для вирішення виробничих завдань;
– визначення управлінських заходів та підготовка пропозицій.

Підвищення ефективності результату діяльності значною мірою визначається правильно обраною концепцією та методичними підходами до використання потенціалу підприємства залежить від таких факторів, як рівень конкурентоспроможності потенціалу та адаптації підприємства; частка та місце на ринку; можливості та вигоди; нововведення; реалізація науково-технічної, кадрової, збутової політики; поставлена мета та програма розвитку.

Висновки. Розвиток підприємництва вимагає нової концепції управління, яка повинна базуватися на світових економічних принципах та враховувати національні особливості. З урахуванням різноманітності підприємств за розмірами та галузевими особливостями, управління має бути гнучким та адаптивним.

Для досягнення економічного розвитку суб'єкти підприємництва повинні вдосконалювати свої виробничо-економічні завдання та організаційну структуру. Такі заходи сприятимуть ефективному використанню наявних ресурсів та забезпеченню стабільності, необхідної для їх раціонального використання. Одночасно підприємства мають демонструвати організаційну та економічну гнучкість, що дозволить своєчасно реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Література

1. Безус А.М., Безус П.І., Сичова Н.В. Підходи до формування аутентичної системи стратегічного управління підприємством. *Ефективна економіка.* 2021. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8772 (дата звернення: 09.07.2024).

2. Сидорук І.С. Аналіз стану та проблеми розвитку малого підприємництва в Україні. *Підприємництво та інновації.* 2021. № 18. С. 67–72.

3. Вергал К.Ю. Теоретичні аспекти стратегічного управління підприємством в умовах інтеграції. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки.* 2018. № 3. С. 33–40.

4. Воржакова Ю.П., Музикоришко В.О. Особливості застосування цифрової трансформації для удосконалення бізнес-процесів підприємств. *Modern Economics*. 2023. № 41. С. 24–30.

5. Кравченко М.О., Салабай В.О. Роль цифрових трансформацій бізнес-процесів підприємств. *Економічний вісник Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут».* 2023. № 26. С. 148–153.

6. Коненко В.В., Рудаченко О.О. Дослідження особливостей діяльності суб'єктів підприємництва в сучасних умовах господарювання. *Інвестиції: практика та досвід.* 2024. № 8. URL: https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3571 (дата звернення: 09.07.2024).

7. Рудаченко О.О., Коненко В.В., Тараруєв Ю.О. Механізм реалізації підприємницького потенціалу регіонів України. *Ефективна економіка.* 2024. № 4. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3491/3526 (дата звернення: 09.07.2024).

8. Коненко В.В., Соколов Д.В. Стратегічне планування функціонування та розвитку підприємств. *Ефективна економіка.* 2021. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8879 (дата звернення: 09.07.2024).

9. Bannikov V., Lobunets T., Buriak I., Maslyhan O., Shevchuk L. On the question of the role of project management in the digital transformation of small and medium-sized businesses: essence and innovative potential. *Amazonia Investiga.* 2022. Vol. 11(55). P. 334–343.

10. Собко О. Інноваційне підприємництво в умовах війни. 2022. С. 86–88. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45833/1/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0%20%D0%A1%D0%BE%D0%B1%D0%BA%D0%BE.pdf (дата звернення: 09.07.2024).

References

1. Bezus, A.M. Bezus, P.I., & Sychova, N.V. (2021). Approaches to the formation of an authentic system of strategic enterprise management. *Efektyvna ekonomika*, 4. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8772 [in Ukrainian].

2. Sydoruk, I.S. (2021). Analysis of the state and problems of small business development in Ukraine. *Pidpryiemnytstvo ta innovatsii*, 18, 67–72.

3. Verhal, K.Yu. (2018). Theoretical aspects of strategic enterprise management in conditions of integration. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriia: Ekonomichni nauky,* 3, 33–40 [in Ukrainian].

4. Vorzhakova, Yu.P., & Muzykoryshko, V.O. (2023). Features of the use of digital transformation forthe enterprises' business processes improvement. *Modern Economics,* 41, 24–30 [in Ukrainian].

5. Kravchenko, M.O., & Salabaj, V.O. (2023). The role of digital transformation of business processes of enterprises. *Ekonomichnyj visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu "Kyivs'kyj politekhnichnyj instytut",* 26, 148–153 [in Ukrainian].

6. Konenko, V.V., & Rudachenko, O.O. (2024). Research of the specific activities of business subjects in modern economic conditions. *Investytsii: praktyka ta dosvid,* 8. Retrieved from https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3571 [in Ukrainian].

7. Rudachenko, O.O., Konenko, V.V., & Tararuev, Yu.O. (2024). The mechanism of realizing the entrepreneurial potential of the regions of Ukraine. *Efektyvna ekonomika*, 4, Retrieved from https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3491/3526 [in Ukrainian].

8. Konenko, V.V., & Sokolov, D.V. (2021). Strategic planning of the functioning and development of enterprises. *Efektyvna ekonomika,* 5. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8879 [in Ukrainian].

9. Bannikov, V., Lobunets, T., Buriak, I., Maslyhan, O., & Shevchuk, L. (2022). On the question of the role of project management in the digital transformation of small and medium-sized businesses: essence and innovative potential. *Amazonia Investiga,* 11(55), 334–343.

10. Sobko, O. (2022). Innovative entrepreneurship in the conditions of war. Retrieved from http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45833/1/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0%20%D0%A1%D0%BE%D0%B1%D0%BA%D0%BE.pdf [in Ukrainian].